

Anton Tetsche fortæller om at være dreng i Liltved i 1950'erne

Foredraget på Kulturperronen 29. januar kunne også hedde "Fra yngste tjenestekarl på 15 år til skolelærer"

Af John Pedersen

UDBY Syv års skolegang - først tre år i bette klasse og siden i fire år i sture klasse - i den lille landsbyskole i Liltved, der talte 17 husstande. Men til gengæld kunne levere mere end 30 børn i den skolepligtige alder, når man talte det nærliggende Lundby med.

En af landsbyskolens elever var Anton Tetsche, der var med på det aller sidste hold elever, der var med til at lukke skolen i 1960, hvorefter eleverne blev henvist til deres skolegang i Auning.

Tirsdag 29. januar er Anton Tetsche gæst på Kulturperronen i Auning, hvor han holder et foredrag med titlen "Dreng i Liltved i 1950'erne".

Fælles om arrangementet er Sønderhald Egnarkiv og Auning Bibliotek.

Der er gratis afgang og det er ikke nødvendigt at tilmelde sig.

Der bydes på gratis kaffe i pausen.

Gudbenådet fortæller

"For en del år siden sad jeg med gode venner og bekendte og vi snakkede om vores barndom og ungdom. Det blev efterhånden klart, at en hel del, måske endda det meste af hvad der var min opvækst var så meget anderledes end mine jævnaldrenes", fortæller Anton Tetsche.

Kort efter fik han en opfordring til at komme til en pensionistforening i Fjellerup og fortælle om sin barndom.

Det blev begyndelsen til en efterhånden lang foredragsrække som i mangel af bedre kom til at hedde "Fra yngste tjenestekarl på 14 år til skolelærer".

Over en god kop kaffe og en ostemad hjemme hos 73-årige Anton Tetsche i Udby får Folkebladets udsendte en lille forsmag på, hvad der venter tilhørerne 29. januar.

Og ingen skal være tvivl om, at de kommer til at møde en gudbenådet fortæller, der formår at tryllebinde en forsamling med sine ofte lidt skæve anekdoter, der ganske ofte fanger tidsånden, ligesom de er med til at sætte de personlige oplevelser ind i et historisk perspektiv.

Kontraster side om side

Den nye skole", bygget i 1911, lå som nærmeste nabo til Antons barndomshjem, hvor han voksede op sammen med sine syv søskende

Anton studerer et af de ældste skolebilleder fra landsbyskolen i Liltved. Foto: John Pedersen

og sin far og mor i et gammelt stråtekt bindingsværkshus, der stadig står.

Det var på alle måder fattige kår og en stor kontrast til landsbyskolens lærer Skårup.

"Skolen havde skiffertag og fint toilet og læreren gik jo i pænt tøj til daglig. Og tænke sig, han gik nogle gange en tur med sin kone under armen om eftermiddagen, når skoledagen var slut".

Om vinteren gik børnene i sture klasse i skole fra klokken 8 til 12 og om vinteren med start en halv time senere. I bette klasse var der timer på skemaet over middag fra klokken halv et og de små gik så hjem et kvarter i fire.

Og det var en og samme lærer, Skårup, der stod for hele undervisningen i de syv år som Anton gik i landsbyskolen i Liltved.

På efterskole i Vivild

Som alle andre drenge på den tid kom Anton ud og tjene ved landbruget og med mellemkomst af sin "husbond", gård ejer Aage Kirkegaard Jensen i Fløjstrup kom den unge tjenestekarl både på en række kurser i landbrug, men fik også efterfølgende et ophold på fem måneder ungdomsskolen i Vivild.

Et ophold som hans forældre ikke var i stand til at betale for.

Hvordan skoleopholdet blev finansieret er Anton ikke klar over den dag i dag,

Kirkegaard er en af de personer, der gennem livet har ført Anton Tetsche videre på sin stadige færd med at søge ny viden - en evig videreud-

Anton er en gudbenådet fortæller som gerne strør om sog med opbyggelige og humoristiske fortællinger og anekdoter. Foto: John Pedersen

dannelse, vil vi vel kalde det i dag.

I kongens klæder

Efter et kortere tjenesteforhold hos en anden lokal bondemand fik Anton tre år ved pansertropperne i Oksbøl.

Hans militærtjeneste fik dog en brat afslutning i 1965, da han en dag nægtede at rette ind efter en kommando om at tage hænderne op af lommerne fra en officer, som han var startet sammen med som rekrut.

Den indberetning fik Anton til at melde sig hos A-officeren Adam Møller, der på stedet ac-

cepterede Antons ønske og at forlade militære.

Det skete med den konstatering, "at hans fortsatte tilstedeværelse i kongens klæder alligevel kun ville skabe misnøje".

Og han kunne sige farvel til sin militære karriere allerede den følgende fredag.

Men inden militærtjenesten var overstået havde han mødt Søren Haslund Christensen, senere kongelig hofmarskal, der på den tid var chef for panserskolen i Oksbøl.

Og det møde satte også sine spor hos den evigt videnberøgede unge konstabel, der

blandt deltog i et inspirerende lysbilleforedrag fra Mongoliet.

Haslund Christensen opfordrede Anton til at melde sig til den civile undervisning, der fandt sted i militærtjenesten og det blev til undervisning i engelsk, matematik og dansk på 9. klasse niveau.

Opbrud og nye veje

Hjemme i Liltved igen var der lagt op til, at Anton skulle overtage sin fars lille vognmandsforretning og kørekort til lastbil havde han allerede.

Men helt uventet trak faren Anton til side om fortalte, at den tanke skulle han give op.

Det var der ingen sikker fremtid i.

En helt uventet melding og et opbrud.

"Jeg havde aldrig spurgt mig selv, hvad jeg ville indtil den dag. Men nu måtte jeg jo tvinges til det. Jeg tog til Randers og gik ind til erhvervsvejledningen på Østervold. Her fik jeg den besked, at jeg skulle begynde at gå lidt i skole. Jeg kunne jo ikke meget andet end at køre i vil".

Kort fortalt.

Anton startede på teknisk skole om aftenen og fandt sig et job som chauffør, blandt med at køre døve børn til Aalborg for Børges Biler i Grund.

Og mens Anton ventede i to til fire timer på at skulle køre retur fra Aalborg, kunne han så læse og studere i et lokale, der var til rådighed for chaufførerne i byen.

Ved siden af supplerede han med lidt taxikørsel.

Vejen til lærerfaget

Anton fortsatte sin skolegang og tog også den udvidede uddannelse på teknisk skole.

Rektor på teknisk skole anbefalede, at Anton skulle gå videre og supplere med den forholdsvis nye HF-uddannelse over to år.

Og endnu kortere fortalt.

Anton blev gelejdet ind på Randers Statsskole af erhvervsvejleder Palle Kirk, der fjernede alle Antons bekymringer og overvejelser om det nu også kunne lade sig gøre.

Ved siden af tjente han lidt penge til sig og sin nystiftede familie ved at køre bus.

Igen var det Palle Kirk, der satte hans fremtidige virke på sporet ved at spørge ind til, hvor Anton havde det rigtig godt.

I fritiden var Anton blevet træner for nogle fodbold drenge i Allingåbro, hvor han boede.

Og så var valget oplagt.

"Du skal være skolelærer", sagde Palle Kirk.

Og det blev Anton Tetsche, der i sommeren 1980 kunne tage sin eksamen som lærer fra Marselisborg Seminarium.

Herefter blev det eleverne, først på Essenbækskolen i Assentoft og siden på Allingåbro skolen, der fik glæde af Anton Tetsche som en på mange måder anderledes lærer, der nød sine elevernes store tillid.

I 2004 tog Anton sin afsked som skolelærer.

Siden da kørte han en del med skolebus og bevarede på den måde kontakten til de unge mennesker, som han trives så godt i selskab med.

Det skal lige nævnes, at Anton Tetsche også i flere perioder var medlem af kommunalbestyrelsen i Rougsø Kommune valgt for Socialdemokratiet.